

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in prazniko-
inserti; do 9 petič vrst á 1 D, od 10—15 petič vrst á 1 D 50 p, večji inserti
petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicati petič vrst 3 D;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertatni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 34.
Besede sprejema le podpisane in zadesno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . D 120—
polletno . . . . . 60—
3 mesečno . . . . . 30—
1 . . . . . 10—
V inozemstvu:
celoletno . . . . . D 216—
polletno . . . . . 108—
3 mesečno . . . . . 54—
1 . . . . . 18—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. Korošec in kralj Nikola Črnogorski.

Ob prevratu so se dogodki vrstili drug za drugim s tako bliskovito hitrostjo, da nam je spomin na nje danes že takorekoč zastrt z neko megleno kopreno. V živem spominu so nam samo še posamni najmarkantnejši dogodki, kakor odcepljenje od Avstrije dne 29. oktobra in proglasitev državnega ujedinitvenega dne 1. decembra 1918, dogodki, ki pomenjajo mejnike in temelje v naši novi zgodovini.

Drugi manj pomembnejši dogodki so prehajali mimo nas skoraj neopaženo, često celo nevidno, dasi so bili sami na sebi dokaj zanimivi in so tudi tvorili členke v verigi dogodkov, ki so imeli za posledico rojstvo naše, iz težkih borb nastale kraljevine.

V onih burnih in velikih dneh, ko se je porajala Jugoslavija, nihče ni mislil n. pr. na Črno goro, katere usoda se je nam zdela z izidom svetovne vojne že vnaprej zapečatená. Črnogorska narodna skupščina v Podgorici, ki je slovesno proglasila ujedinitvenje Črne gore z Jugoslavijo in izrekla detronizacijo dinastije Petrovič - Njegoš, se je nam zdel zgolj enostaven zahtev naravnega procesa, ki ni zahteval prav nobenih elementarnih potresljev.

In vendar se je baš takrat za kulisami svetovne zgodovine doigravala tragedija, ki je pomenjala konec najstarejše neodvisne balkanske države in odstop njene dinastije s svetovnega poprišča, torej dogodki, ki ostanejo ostro zarežani v analih naše jugoslovenske povestnice.

O tej tragediji, ki je mladane neopaženo prešla mimo nas, nam podaja stari naš prijatelj profesor Andra Gavrilović velezanimive podrobnosti, ki bodo vzbudile zanimanje tudi v naši javnosti.

Profesor Gavrilović piše:
»Slovenski jug je bil osvobojen! Delovalo se je na prvem formiranju nove in velike države. Kralj Nikola

je takoj usvojil stališče, da se Črna gora ne sme izločiti iz Jugoslavije. Usvojil je tudi stališče, da obrazovanje nove države ni več vprašanje dinastij, marveč narodov in plemen. Uvaževal je tudi razlog, da pomenja sklicana konferenca jugoslovenskih politikov v Ženevi najvišje soodišče v teh vprašanjih. Zelo ga je zainteresovala vest, da je iz Ženeve v Pariz prispel dr. Anton Korošec. Vedel je že, da sem že več desetletij živo deloval za zblizanje Srbov in Slovencev; vedel je tudi, da podudariam, da sem bil ves na strani slovenske narodne napredne stranke in nasprotnik klerikalne, ki jo je Avstrija podpirala; vedel je, da sem smatral za svoje organe »Slovenski Narod« in »Ljubljanski Zvon«, proti katerim sta se borila »Slovenec« in »Dom in Svet«. A kljub vsemu temu je želel, da bi bil posredovalec pri klerikalnem doktorju Korošču. Rad sem prevzel ta posel, ker je bilo jasno, da iz tega ne more nastati nobena škoda, ako ne bo že nobene koristi.

Odšel sem k dr. Korošču, da pripravim teren za dogodek nemajhne važnosti. Stvar je bila v tem: Kralj Nikola je želel, da uvede Črno goro v Jugoslavijo politik, ki se nemalo in v nobenem oziru ni zameril njemu, kralju. Ker se je tiste čase pomen dr. Korošca cenil z merilom, ki je morda presenečal celo njega samega, je prirodno, da se je kralju zdelo, da ta politik ne more biti nihče drugi, kakor dr. Korošec. Ta je tisti, tako je mislil kralj, ki ga je božja previdnost poslala, da vse vprašanje razreši na časten način. On bi naj bil kraljev mandator, ki bi naj sporazumno z jugoslovenskimi politikmi in nezavisno od obeh dinastij rešil vprašanje o vtelesenju dotakratne kraljevine Črne gore v veliko Jugoslavijo. Kralj Nikola je naravno dobro vedel, da to vprašanje ni samo njegovo — kraljevo, ker

je obstojala tudi njegova odgovorna vlada. Toda dogodilo se je, da je bil predsednik črnogorske vlade takrat v Italiji, a najstarejši in najenergičnejši član kabineta v Švici. Hotel je torej postaviti svojo vlado pred gotov fakt, katerega bi morala nato vlada naknadno hote ali nehoate acceptirati, ne hotoč oponirati težki, ali toliko bolj popularni stvari.

Kralj je pripravil tale načrt:
1.) Da po kratkem ustnem sporazumu izroči dr. Korošču pismo, v katerem ga proglasa za svojega poverjenika v ureditvi vprašanja Črne gore napram Jugoslaviji;
2.) da mu izroči na novo napisano pesem, v kateri oduševljeno pozdravlja Jugoslavijo, in
3.) da ga odkluje z Danilovim križem s pripombo, da je to poslednje odlikovanje, ki ga daje vladar dosedanja Črne gore.

Vse to je bilo popolnoma urejeno in napisano. Sedaj tudi lahko povem nekaj več o oni pesmi. Ta pesem je bila dolga in napisal jo je kralj po mojem razgovoru z njim, ko sem ga posebno opozoril na pomen Gospo-sevtskega polja in na važnost letega za Slovence. Prva kitica te pesmi se je glasila:

Gospo-sevtskim poljem
zeleni se trava:
podigó se narod
svestan svoga prava...

Nato govori o Jugoslaviji, ki jo na eni strani čuva Črna gora, hranjena vitezovom, negovana od svojih vladarjev za to, da vstopi nekoga dne v srečno zajednico. Sedaj je napolnil ta dan itd. itd.

Pesem je bila napisana v latinčji in kralj je imel rosnó oko, ko jo je čital. A vse, kar je bil pripravil za ta slučaj, je sestavil in prepisal osebno sam v največji tajnosti. Prepričan sem, da razum njega in mene nihče o tem ni vedel ničesar.

Razume se samo posebi, da se onemu, ki ga kralj želi videti — prvič v svojem življenju, tega ni mo-

glo povedati v službeni formi in vnaprej. Zato je bila moja naloga delikatna. Posetil sem dr. Korošca trikrat ter ga opozoril na to, da se mu nudi prilika, da izvede stvar, za katero mu bo dolžan zahvalo ves srbski narod; naznačil sem mu v konturah, kakšne narave bi moglo biti to delo; rekel sem mu, da bi dr. Korošca kot novega sodržavljana naše velike zajednice želela videti in pozdraviti ta in ona visoka oseba; povedal sem mu, da slavi kralj Nikola prav takrat 60letnico svojega književnega delovanja in da on tega jubileja sicer ne praznuje, ali da bi mu bilo nadvse milo, ako bi ga posetil ugleden Slovenec ter mu čestital k jubileju. Na to bi se glavni posel izvršil brzo, lahko in uspešno.

Mislím, da bi se politik, zlasti pravi rodoljub, ne mogel lahko odreči te vloge. Takoj dostavljam, da se te vloge ni odrekal niti dr. Korošec. Rekel mi je, da mi je »jako hvaležen« za vse in da bo vse tako storil. Toda storil ni ničesar: Tik pred dnem, ko bi se morala pričeti akcija, odhitel je v Beograd, da postane podpredsednik naše vlade. Neodklanjajoč ponudbe in nemisleč, da stvar izvede, je povzročil, da kralj Nikola ni iskal niti drugega posrednika...

Dolžan sem bil v javnosti spregovoriti teh par besed. Želel sem doseči, da se točneje misli in čim najpravičnejše sodi tako o živih, kakor o pokojnih, zakaj niti so živi samo dobri, niti so umrli samo ne-dobri. Grobovi izravnavajo vse... A za vsako besedo, tukaj izrečeno, prevzamem vsako odgovornost.

**DANES OB 7. ZVEČER
POZDRAV SREDNJEŠOLSKEMU
DIJAŠTVU NA PRIREDITVENEM
PROSTORU V TIVOLIJU, LETNO
TELOVADIŠČE LJUBLJ. SOKOLA**

Pismo iz Prusije.
Halle a. d. Saale, julija 1922.

Draginja v Nemčiji postaja ne-
verjetna. Pred nekaj dnevi je stal
pfund (t. j. 500 gr) margarine še
50 M, danes stane že 60 K in še
čez; pfund surovega masla 80 M, da-
nes 110 M; pfund šunke 110 M, da-
nes 136 M. Pred tednom smo se vo-
zili po električni železnici še za 4 M
linija, ta teden 5 M in v doglednem
času na 6 M. Torej podobne raz-
mere kakor v Avstriji, le da tam
poskojšijo cene tedensko za par sto
avstrijskih kron, tu pa za par mark.
A vsekakor za Nemčijo usodepolna
primera! S 1. julijem se je podražila
pošta za 50%. Za oktober se napo-
veduje zopetno podraženie, ker zna-
ša primanjkljaj že sedaj 11 milijard.
S 1. avgustom se zviša cena kruhu
na karte s 14 na 33 M. Če ne pro-
dre zakon, po katerem oddajajo več-
ja posestva gotovo količino žita na
državo za znižano ceno, bi stal pri-
hodnji mesec 1500 gr težak črn kruh
45 do 55 M. S 1. oktobrom se podra-
ži tudi železnica za 50% in sicer
skoro gotovo na pritisk industrial-
nih krogov le tarife za potnike.

Po mestih štrajkajo gostilniški
nastavljenci. Dosedaj so dobivali ga-
rancijsko plačo, ki je bila že zaraču-
njena v cenah jedil in pijač, ker pa
gostje niso nikdar vedeli, ali imajo
opraviti z dobro ali slabo plačanim
natakarjem, so dajali napitnine. Po
novi naredbi prišteje vsak natakar
k gostovemu računu 10% za po-
strežbo. Tako bi n a t a k a r pri vsa-
kem gostu zaslužil 10%, odpadla pa
bi mu garancijska plača, ki jo je do-
bival doslej. Gostilniški nastavljenci
na hočejo garancijsko plačo in še
10% napitnine pri vsakem gostu.
Zato so stonili v štrajk zoper nare-
dbo, ki določuje le 10% napitnino. Po
nekaterih lokalih so že ugodili njih-
vým zahtevam, po drugih lokalih še
ne in tam traja dalje — samopostre-
žba gostov.

Kljub vednim štrajkom in ne-
znosni draginji je Nemčija še vedno

Fdgar Allan Poe:
Skočižaba.
(Konec.)

Nato se je pritlikavec na glas za-
smejal in razkril pri tem nevarno vrsto
velikih močnih zob. Kralj je bil prevnet
ljubitelj šal in dovtipov, da bi ugovar-
jal, ako se je kdo pri njegovih namiga-
vanjih smejal. Razen tega je zadrževal
pritiklavca, da je na vsak način pri-
praviljen, piti vino, kolikor le hočejo.
Monarh se je pomiril, in Skočižaba se
je, ko je brez posebno vidnih zlih po-
sledic zvrnil polno čašo vina, marljivo
lotil predlogov za maskeradno.

»Ne vem, po kakšni idejni zvezi,
je začel mirno in kakor da bi ne bil
pokusil niti kapljice vina, — toda
ravno tedaj, ko je Vaše Veličanstvo
udarilo deklico in ji zabrusilo vino v
obraz, in ko je papiga zunaj na oknu
povzročila oni čudni šum, sem se nenadoma
spomnil imenitne maskeradne
šale — ki jo prištevajo k najlepšim
zabavam, v moji lastni domovini smo
jo mnogokrat izvajali, in sicer na
maskeradah, tu pa bi bila nekaj nove-
ga. Vendar mora biti pri tem na ne-
srečo osem oseb, in —

»Tu smo!« je vzklíknil kralj, sme-
joč se nad svojim lastnim bistroumnim
odkritjem skladajočih se števil. »Ravno
osem! Jaz in mojih sedem ministrov!
Povej! V čem obstoji šala?«

»Pri nas se imenuje igra,« je odvr-
nil pohabljenec, »osem orang-utangov.
Ako se lepo izvaja, je res imenitna
burka.«

»Uprizorimo jo,« je rekel kralj, se
vzravlnal in povsel očesna veke.
»Največje veselje pri tem je strah,«
je nadaljeval Skočižaba, »ki ga razšir-
ja zakrinkanje med damami.«

»Izvrstno!« so kričali v zboru kralj
in njegovi ministri.

»Poskrbim za vaše preoblečenje v
orang-utange,« je dejal pritlikavec,
»prepusite vse meni! Podobnost bo ta-
ko presenetljiva, da vas mora smatrati
vsa družba na maskeradi za resnične
zveri — in vse bo prav tako prestraš-
eno kakor presenečeno.

»O, to je izbornó!« je vzklíknil
kralj, »Skočižaba, iz tebe bo še ne-
kaj!«

»Verige bodo služile v to, da nji-
hovo rožljanje in ropotanje poveča
strahoto. Menili bodo, da ste vsi hkrati
ušli svojim paznikom. Njegovo veli-
čanstvo si ne more niti misliti, kako
posledico bo imelo, ko se prikaže na
maskeradi osem drug k drugemu pri-
klenjenih orang-utangov. Večina druž-
be vas bo smatrala za prave zverine, in
ako se potem z divjim rjovenjem vrže
med fine in krasno obložene gospode
in dame, — o, to bo nekaj, čemur se ne
da nič primerjati!«

»Stvar naj se izvede!« je ukazal
kralj. Ker je bilo že pozno, se je druž-
ba brž dvignila, da se predlog Skoči-
žabe izvrši.

Pritlikavec si je izmislil zelo pre-
prosto stvar, da obleče družbo v orang-
utange, kar pa je dovolj služilo nje-
govim končnim nameram. Imenovane ži-
vali je bilo v dobi, ko se vrši naša po-
vest, videti le na redkih krajih civili-
ziranega sveta. Ker so kostumi, katere
je izgotovil pritlikavec, bili videti do-
volj živalski in bolj kot strašni, so pač
menili, da bodo vsi prepričani o njih-
ovi resničnosti. Kralja in ministre so
zašili najprej v tesno se prilagajočo
srajco in hlače iz polvoimnega blaga,
ki so ga nato napojili s katanom. Ko
je napredovala stvar do te stopnje, je
nekdo izmed družbe predlagal, naj si
nalepijo peresa. Tej ideji pa se je pri-
tikavec tako uprl in jo je znal odbiti
s tem, da je družbi takoj jasno po-
kazal, da se dá posnemati dlaka živali,
kakršna je orang-utang, mnogo varji-

veje s predivom. Tako so nalepili na
katran debelo plast te snovi. Potem so
prinesli dolgo varigo, ki so jo najprej
privezali in pritrdili kralju okoli pa-
su; nato so priklenili drugega izmed
družbe in tako po vrsti, dokler niso
bili vsi uklenjeni. Ko so bili z delom
gotovi in so stali posamezni člani te
družbe kolikor možno daleč drug od
drugega, so tvorili imeniten krog. Da
bi bilo videti vse še naravnó, je po-
tegnil pritlikavec ostali konec verige
dvakrat, in sicer navkriž, skozi drog.
To je bilo prav tako, kakor delajo
dandanes oni, ki love na otoku Bornu
šimpanze ali druge večje opice.

Velika dvorana, v kateri bi se im-
ela vršiti maskerada, je bila zelo visoka
in okrogla. Luč je pedala od zgoraj
skozi eno samo okno. Ker je bilo upo-
rabljjanje prostora namenjeno večinoma
le za večerni čas, je prihajala svetlo-
ba povečini od velikega lestence, ki je
bil pritrjen sredi okna na obok in ki
se je dal s pomočjo protitežni dvigati
in spuščati. Zaradi lepšega pa ta utež
ni visela pod obokom znotraj, temveč
zunaj njega po stehi.

Dvorano so okrasili pod nadzor-
stvom Tripette. Toda dala se je voditi,
kakor je bilo videti, preračunljivemu
preudarku svojega pritlikavca prijate-
lja. Tako se je zgodilo po njegovem
nasvetu, da so za to priliko odstranili
lestene. Kapanje voska, kateremu bi se
dalo pri tem toplem vremenu tem manj
izogniti, bi moglo pokvariti bogate ko-
stume gostov. Pri toliki gneči v dvo-
rani bi bilo nemogoče, da bi nihče ne
zašel v sredino dvorane, to je pod me-
sto, kjer visi lestenec. Zato pa so ob
strane dvorane pritrdili na različnih
krajih svečnike in vsaki karytidi ob-
steni, katerih je bilo v celem petdeset
do šestdeset, so potisnili v levo roko
baklja, katere plamen je izžareval pri-
jeten vonj.

Osem orang-utangov je čakalo,
pokornih nasvetu Skočižabe, do polnoči,
da je bila dvorana nabito polna mask.
Komaj pa je odzvenel zadnji udarec
polnočne ure, so vdrlí, ali bolje, so se
privrli vsi hkratu v dvorano. Težka
veriga, ki jih je ovirala pri hoji, je
povzročila, da jih je večina pri vstopu
v dvorano padla na tla in da so se
spodtkali.

Družba je bila nenavadno razbur-
jena, in kralju je prekipevalo srce od
veselja. Kakor je bilo pričakovati, jih
med navzočimi ni bilo malo, ki so imeli
srditve prikazni za resnične zveri, dasi
tudi ne ravno za orang-utange. Mnogo
dam se je onesvestilo, in ako bi kralj
ne bil odredil, da je orožje v dvorani
prepovedano, bi on in njegovi tovariši
hitro poplačali svojo šabo s krvjo. Vse
je drlo proti vratom, katera pa je ukaz-
al kralj neposredno po svojem vstopu
zapreti. In na predlog pritlikavca so
izročili ključne njemu.

Ko je dosegel hrup vrhunec in je
zaradi gneče vznemirjene množice na-
stala v resnici velika nevarnost, tako
da je imel vsak maskiranih gostov po-
sila le s tem, da reši samega sebe, bi se
lahko opazilo, kako je veriga, na kateri
je sicer visel lestenec in ki so jo po
odstranitvi lestence potegnili navzgor,
polagoma polzela navzdol, dokler ni bil
konec, na katerem je bila pritrjena
kljuka, oddaljen od tal le tri čevlje.

Kmalu nato so stali kralj in nje-
govih sedem ministrov, ko so prebodli
vso dvorano, v sredi prostora, da so se
tedaj skoro neposredno dotikali verige.
Ko so bili tu, jih je vzpodbujal pritlika-
vec, naj vzdržujejo vrvež med množico.
Pri tem je hitro segel po njihovi veri-
gi, ravno v sredi, kjer sta se križali
obe polovici ostalega konca, ki sta se-
kali krog tovarišev diametralno v
pravem kotu. Bliskoma je pritrdil veri-
gno na kljuko, na katerem je sicer vi-
sel lestenec, in neka nevidna sila, ki

je pomagala, je povlekla verigo nena-
doma tako visoko, da kljuko s tal ni
bilo več mogoče doseči. Tako so torej
viseli orang-utangi, z obrabi tesno
drug ob drugem, v zraku.

Medtem se je množica nekoliko
bpomogla od prvoga strahu, in smatra-
joč vso stvar za dobro uspešo šalo, so
je jela sodaj glasno smejati komično-
obupnemu položaju, v katerem so bile
opice.

»Prepusite jih meni!« je zaklical
Skočižaba s čudno zvanečim glasom, ki
ga je bilo možno razumeti skozi vsa
hrup. »Prepusite mi jih! Zdi se mi, da
jih poznam. Ako bi jih le mogel na-
tančno pogledati, pa bi takoj povedal,
kdo so.«

Potem se je zrinil, spretno se vijoč
med množico, k steni. Hitro je zgrabil
bakljo, ki jo je držala karytida in so
je vrnil v sredino dvorane. Potem so je
zavihljal z ročnostjo opice kralju na
glavo, splezal odtod še nekaj čevljev
po verigi navzgor, in vihteó bakljo, da
bi skupino opic raziskovaje razsvetlil,
je zopet zakričal: »Kmalu pogodim,
kdo so!«

In sedaj, ko je stresal vso družbo,
tudi opice, krčevit smeh, je šaljavce hi-
poma zažvižgal, da je šlo skozi ušesa,
nakar se je veriga sunkoma dvignila
še za kakih trideset čevljev. Prestra-
šeni in breajoči orang-utangi so bili
potegnjeni v višino z verigo vred, kjer
so onemogli obviseli sredi med obo-
nim oknom in tlakom. Skočižaba, ki se
je oprjel dvignjena verige, je ostal z
osmerico preoblečencev v istem polo-
žaju, in kakor da se ni zgodilo nič, je
vihljal nadalje svojo bakljo, kot bi si še
vedno prizadeval, spoznati jih.

Ko se je veriga nenadoma dvignila,
je osupnila vsa družba, da je vladala
minuto smrtna tišina. Prekinjal jo je le
tisti tihí, trdi, škripajoči glas, ki je
vzbudil že takrat kraljevo pozornost,
ko je zalučil Tripetti vino v glavo.

precej ceno letovišče za inozemce z boljše valuto. Kopaljšča ob Vzhodnem morju, kamor me je zaneslo potovanje v prvi polovici julija, mrgole Svedov, Nizozemcev, Angležev in drugih srečnih ljudi. Ravno tako ob Severnem morju! Tujci še vedno kupujejo nemška poslopja in podjetja. V Stettinu se je celo osnovala tozadevna družba, ki omogočuje in posreduje nakupe. V zadnjem času so se pojavili zlasti na Bavarskem in v Srednji Nemčiji inozemski menihi in nune, ki kupujejo stare gradove za svoje redove. Nemčija je pač sedaj dežela za nizko valuto, tujci jo izrabljajo in pokupijo vse mogoče in nemogoče stvari, kakor so lansko leto pokupili skoro vso Avstrijo.

Ljudstvo, zlasti vpokojenci, mali rentniki, vdove in drugi po revoluciji nepokvarjeni tipi iz stare Prusije, zrejo na nas tujce z nezadržanim sovraštvom in nas v svoji naivnosti krive sednjega dragega kruha. Pogledi, ki spremljajo žoltokožega Japonca, hitečega na kliniko, ali jugoslovanskega ali bolgarskega dijačka, žare neizmerneza in vendar onemoglega srda. In kjer si ti ljudje lahko dajo duška svojim čustvom, store to z velikim veseljem in nam tujem računajo vsako malenkost petkratno dražje. Dnevno nam dražijo svoja borna stanovanja, zlasti odkar je po novem državnem zakonu o najemščini razmerje med gospodarjem in najemnikom povsem poljubno, le da v redu plačuje državi skrajno povečani stanovanjski davek.

Državni zbor je odšel na počitnice. Zadnjih par stolov se je razbilo, da je pridrl zakon za zaščito republike. Kriza pa se je rešila brez razpustitve, brez novih volitev in novih mož za kabinet. Desnica in levičarji sta čutili še potrebo, da si za počitnice postrežeta s par surovostmi in brezobzirnostmi. To je pač v teh krogih običaj. Počitnice so dolečene do srede oktobra, nemško življenje pa bo med tem prepevalo dalje in vedno lepše vedno znova in skraja svojo staro pesem: draginja, štrajki, povišanje plač, dvojna draginja, trojna lakota itd. itd.

Božena Kokalj, cand. med.

VELIKA PANIKA NA DUNAJSKI BORZI.

Dunaj 3. avgusta. (Izvirno.) Na dunajski borzi vlada zadnje dneve velikanska panika. Vrednostni papirji so poskočili za milijonske zneske. Zelo so poskočili vsi efekti in vse delnice, ki so placirani na Češkem. Zanimivo je tudi, da so delnice Zenica dosegle vrednost 221.000, Greinitz pa celo 45.000. Češki papirji so zelo poskočili. Akcije severne železnice so notirale 10 milijonov 900 tisoč kron. Na dunajski borzi vlada splošne neorijentacija.

Toda sedaj ni bilo več dvoma, kako je glas nastal in odkod izvira. Prihajal je od zverinskih zob pritlikavčevih, ki jih je penečih ust drgnil, da so škripali. Pri tem je buljil z žarečim pogledom in izrazom blazne besnosti v navzgor obrnjene obrabe kralja in njegovih sedem ministrov.

Ah, ha! je končno vzklknil razljučeni dvorni norec: »ah, ha! Sedaj se mi sanja, kdo so ti ljudje! Pri teh besedah je pritaknil, pod pretezo, da si hoče kralja približe ogledati, svojo bakljo k predvastemu ovju. Trenotoma je vzplapolalo in preje ko v pol minute je bilo vseh osem rang-utagov v svetlih plamenih. Zatulili so in onemeli. Od strahu otrpla množica, ki jim ni mogla niti najmanj pomagati, pa je strmela med kriki onemogle groze navzgor.

Končno je bil norec zaradi plamenov, ki so vzklknili s ponovno silo, primoran, da se je umaknil bližnji ognja in splezal višje po verigi. Ko se je pregibal, je zopet zavladal med množico spodaj za tremotek molk. Pritlikavec je uporabil to priliko in začel zopet govoriti.

Sedaj razločujem dobro, je dejal, »kateri vrsti ljudi spadajo te maske. Mogočni kralj je to s svojimi sedmerimi kabinetsnimi svetniki — kralj, ki ei ni pomišljal, udariti zapuščenno deklcio; in sedem njegovih ministrov, ki so ga ščevali, da je izvršil to sramotno dejanje. Kar se tiče mene, nisem nič drugega kakor skočičaba, burkež, in to je bila moja zadnja šalica.

Pri hitri gorljivosti obeh smovi, predvaja kakor tudi katrana, na katerega je bilo previdno nalepljeno, je pritlikavec jedva končal svoj kratek nagovor, ko je bilo že tudi delo maščevanja dopolnjeno. Le še kot kačica se, očrnela in strahovito zmaličena masa je viselo tu osem trupel v svojih verigah. Pohabljenec pa je vrgel nanje svojo bakljo, mirno splezal k stropu in izgubil skozi okno.

Kakor se sluti, je bila Tripetta, ki je stala zgoraj na stehni nad dvorano, pomočnica svojemu prijatelju pri izvršitvi tega ognjenega maščevanja. Skoro gotovo sta skupaj pobegnili v svojo domovino, zakaj nikdar več ju niso videli.

Politične vesti.

Samostojna kmetijska stranka in oblastne volitve. Klub »Samostojne kmetijske stranke« v parlamentu je imel te dni sejo, na kateri je razpravljala o spremembi zakona o oblastni samoupravi. Klub je sklenil, da se naj vrše volitve v oblastne skupščine prvo nedeljo meseca novembra t. l.

Klerikalci in konkordat. Beogradska »Pravda« piše: »Pred dnevi smo priobčili imena članov komisije, ki se naj pogaja glede konkordata z Vatikanom. V tej komisiji se nahaja več klerikalcev. S političnega stališča je takšna sestava komisije upravičena, na drugi strani pa mora vzbujati pomisleke. Vatikanski delegatje bodo skušali uveljaviti svoje zahteve in vprašanje je, kakšno stališče bo napravil tem zahtevam zavzemala komisija. Ali se ne bo do klerikalni člani te komisije nahajali v težki zagati? V razpravo pride n. pr. vprašanje o katoliških bogoslovcih, ki po našem vojnem zakonu morajo odslužiti vojaški rok prav tako kakor bogoslovci vseh drugih veroizpovedanj. Predstavitelj katoliške cerkve so se temu protivili in povdarjajo, da ta določba ne sme preiti v konkordat. To vprašanje je s formalne in fakične strani zelo važno. S formalne strani zbog tega, ker bo medn. pogodba, kakršen je konkordat, ako bo vseboval takšno določbo, naložil naši državi nekaj, kar še doslej ni bilo sprejeto v noben mednarodni ugovor. S fakične strani je to vprašanje pa tudi košljivo, ker bi se na ta način dal privilegij katoliškim teologom na škodo bogoslovcev ostalih veroizpovedanj. Mi pravčasno opozarjamo vlado na te eventualnosti, da se izogne morebitnim neprijetnostim v bodoče.«

Zgodovina angleških ministrskih predsednikov. 200 let poteče letos, odkar ima Anglija »ministrskega predsednika«. Tem povodom je izšel debel zvezek z bogato vsebino interesantnih zgodovinskih in parlamentarnih dogodkov, anekdot in slik, posvečenih državnikom, ki so si sledili skozi dvesto let v vladi. Pa ni toliko »premierov«, kakor bi kdo mislil. Od 1722 jih je bilo samo 36, kar dokazuje, da so skoro vsi angleški kabinetski šefi zapustili v zgodovini svoje dežele za seboj precej slovesa. Prvi premier je bil Sir Robert Walpole. On je dobil prvotni naslov »Prime Minister«. Predsedoval je vladi polnih 21 let.

Sovjetska nota romunski vladi. Moskovski listi objavljajo besedilo dveh not, ki ju je poslala sovjetska vlada Romuniji. V prvi noti zahteva sovjetska vlada ukinitveno delovanje vseh protiboljševiških vojaških organizacij v Romuniji, ki jih je do zdaj baje podpirala romunska vlada. Te organizacije so morajo brezpogojno razorožiti in razpustiti. V drugi noti pa izraža sovjetska vlada upanjanje, da bo ruska vlada dementirala vesti o aretaciji dveh ukrajinskih letalcev, ki sta bila prisiljena pristati na romunskem ozemlju. Končno zahteva moskovska vlada njiu takojšnji povratek v domovino.

Bolgarska in grško-turški spor. Iz Pariza poročajo, da je tamkajšnji bolgarski poslanik posetil Poincaraja, s katerim se je razgovarjal nad pol ure. V diplomatskih krogih trdijo, da je ta obisk v zvezi z bolgarskim stališčem v grško-turškem sporu.

Gospodarstvo.

NOVI 10-DINARSKI BANKOVCI.

Narodna banka objavlja: S 5. avgustom 1922. uvede Narodna banka v promet nove novčanice 10 dinarjev, ki je tiskana in izdelana v Ameriki. Zastopnik ostanajo do nadalje objave v obtoku vse sedanje novčanice vseh vrst, ki se vzamejo iz prometa šele tedaj, ko bodo nove popolnoma izgotovljene. Opis nove novčanice je v glavnem sledeči:

Čisti črtež novčanice razun golega roba ima 142 mm dolžine in 81 mm širine na procelni strani ter na zadnji 135 mm dolžine in 80 mm širine. Barva je na procelni strani prevladujoča modra, iz katere v raznih nijansah prehajajo druge boje, kakor rdečkasta, vijolična, zelenkasta. Na zadnji strani pa je samo modra, ponekod bolj močna, drugod slabjša.

Na prvi strani se opazja najbolj na levi strani močan žilav človek, ki vrti veliko kolo, kar predstavlja tok časa, napredek, na desni strani pa je velika šara, na kateri je zabeležena velika številka 10 in preko sredine te številke je z besedami zapisano v cirilici »deset« in nad temi z besedami cirilice »dinara« oz. pod tem v latinici »dinara«. Dalje je predstavljatelj trgovine Merkur in dve ženski kot boginji dela in prosvete. Na vseh štirih robovih je zapisana številka deset v različnih barvah. Na levo in desno je pa po likrat natiskana majhna številka 10. Na vrhu stoji z debelimi črkami natiskano v cirilici »Narodna banka« in z manjšimi črkami »Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca plača donosiocu u metalnoj zakonskoj moneti« in za tem na desno: »dinara desete«. Pod tem stoji datum: »Beograd, 1. novembra 1920. in pod tem lastnoročni podpis: član uprave Marko Stojanović, guverner Gjorgje Vajfert. (Vse v cirilici.)

Na zadnji strani je bogato okrašen okvir, v katerega sredini so razne gore in sinje nebo. V tem okviru na levo in desno stoji debela številka 10 in grb kraljevine. Gore predstavljajo: slavno bojišče Dobro polje in od njega na desno ovenčano bojišče Kajmakčalan, a na levo Kožuh in Veternik. Nad tem stoji napis: »Narodna banka kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kraljevine Srbov, Hrvatov in Sovencev« in se na to pod gorami nadaljuje v latinici: »plača donosiocu deset dinara u metalnoj zakonskoj moneti« Pod tem stoji v cirilici »Falsifikovanje novčanica kazni se po propisima kazen. zakona kole vrede za krivice zbog pravljenja lažnih isprava.«

Naposled je na procelju in ozadju napisano: »American Bank-Note Company«, kar znači Ameriška družba za izdelavo novčanice.

Katastrofalno padanje nemške marke in njene posledice. Včeraj je notirala nemška marka v Curihu 0,689 fr. za 100 mark. Kam to vodi? Ali naj Nemčija sledi Avstriji? Avstrija je valutno takorekoč mrtva. Rusija pa na robu propada in maščevalna Nemeza si je izbrala za tretjo žrtve Nemčijo. Kaj je vzrok padca marke? Krive so temu v prvi vrsti nejasne politične razmere v Nemčiji, nadalje tudi neizprosna Francija, ki ne pusti niti za vinar vojne odškodnine. Umor Rathenau je bil težak udarec za nemško marko in usodnega dne je počela njena rakova pot navzdol. Tudi nemški izvoz, ki je vedno prekašal uvoz, je v mesecu maju dosegel svoj minus in je znašal preseg uvoza za pet in pol milijard nad izvozom. Vse to je katastrofalno vplivalo na marko. Pred približno pol leta še v mednarodni trgovini dobro vpoštovana valuta, je danes na isti poti kakor nemškoavstrijska krona, za katero se noben berač ne zmeni. Posledice groznega padanja marke se že kažejo. V Nemčiji že vsak človek spekulira in lov za tujimi valutami, zlasti za dolarji je postal tako divji, kakor približno pred enim mesecem na Dunaju, ko je začela padati avstrijska krona v zadnji štadiji svojega življenja. Kakor se »skokoma« dvigajo tuje valute, tako se tokovi dvigajo cene življenjskih potrebščinam v Nemčiji. V Berlinu stane žo kilogram mesa do 200 mark, liter mleka 15 mark itd. Prihakujejo se pa še višje cene. Lastniki gledališč in kinov so znatno povežali cene prostorov in najcenejši sedež stane sedaj 50 do 60 mark. Nemčija se sedaj obrača na antanto, moleduje za posojila, antanta pa je za vse gluha in samo obljublja, ker se pač tudi sama finančno ne nahaja baš v najboljšem stanju. Bridka je pač usoda Nemčije, ali če človek pomisli in se spomni na nemško oholest med vojno, mora nehotno priznati, da je Nemčija to zaslužila.

Konec avstrijske krone. Avstrijska krona vedno bolj pada na curiški borzi. Zanimivo je, kako je že v 17. stoletju prorokoval neki češki menih o polomu Avstrije. Češki menih, kronist, je zapisal v svoj dnevnik prosoke besede: »Ablata corona, crux tibi, Austria, mansit«. (Če ti Avstrija, bo krona odnešana, ostane križ.) Češki kronist je pri tem mislil na češko krono in njegove besede se sedaj popolnoma uresničujejo. Avstrija ima velik križ. Proti temu menihu pa je Avstrija z dunajskim kabinetom z vsi silo nastopila in ga preganjala kot veleizdajnika. Avstrijska krona je na potu bankrota, ki ga nikdo ne more več preprečiti.

Velika gospodarstvena kriza v Argentini. Iz Buenos Airesa poročajo, da je gospodarstvena kriza v Argentini vedno hušja. Pred vojno je bila Argentinja klasična dežela živinoreje. Poljedelstvo je stalo v ozadju. Šele tekom vojne se je dvignilo, ker je bila Evropa izborna razpečevališče. Ker se povračajo počasi normalne razmere, je to razpečevališče odpadlo in tako se je pojavila kriza v sploš gospodarstvu. Zlasti ker je padec cene za živino in žito zelo zmanjšal uspešnost kmetovanja.

Zakon o zaščiti delavcev. Izdala Tiskov. zadruga v Ljubljani 1922. Strani 70. Cena Din. 6, po pošti 50 para več. Zgoraj omenjeni zakon, ki je za obrti in industrijo velevažen, je pravkar izšel in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Dobavo 300.000 štaktilc žveplek in sicer 25.000.000 v navadni obliki s 50 do 60 žveplenkami v štaktilcu in 5.000.000 v srednji obliki s 50 do 55 žveplenk v štaktilcu, kakovost po vzorcu, razpisuje uprava državnih monopolov kraljevine SHS, odelenje ekonomno v Beogradu. Ofertalna licitacija za to nabavo se bo vršila dne 5. avgusta 1922 ob 11. dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov. Podrobnejši podatki, kakor tudi splošni pogoji so zainteresentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Dobava raznega materiala za zavijanje tobaka za l. 1922 in 1923 razpisuje uprava državnih monopolov kraljevine SHS odelenje ekonomno v Beogradu in sicer: I. za oblastno monopolsko upravo v Sarajevu 48.000 komadov pletenin iz jute v raznih velikostih, nadalje 15.000 komadov vrvic v dolžini 5 m, 6000 kg taniše vrvice za šivanje bal za tobak; II. za oblastno monopolsko upravo v Splitu 5000 komadov vrvic; III. za zavijanje srbskega in makedanskega tobaka 70.000 komadov pletenin iz jute v raznih velikostih, nadalje 70 komadov vrvic v dolžini 12 m in 2000 kg vrvic za šivanje bal za tobak. Ofertalna licitacija za to nabavo se bo vršila dne 4. septembra 1922 ob 11. dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov. Podrobnejši podatki, kakor tudi splošni pogoji za to licitacijo so zainteresentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Dobavo 300 komadov lesenih in 300 komadov železnih sodov za petrole razpisuje uprava državnih monopolov kraljevine SHS odelenje ekonomno v Beogradu. Ofertalna licitacija se bo vršila dne 12. avgusta t. l. ob 11. dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov. Podrobnejši podatki kakor tudi splošni pogoji za to licitacijo so zainteresentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Ob uprizoritvi komedije „Faon“ o dram. gledališču.

(Dramatična sekcija gl. udruženja »Preporoda« v Ljubljani.)

V petek dne 6. t. m. igra dram. sekcija »Preporoda« znano Knoblauchovo trideljansko komedijo »Faon« v čast došlim tovarišem ob priliki I. jugoslovanskega vsesokolskega zleta. Edina napredna, dijaška dram. sekcija, ki se je v teh slavnostnih, sokolskih dnevih, posebej še dijaških, zavedla svoje dolžnosti. Naši javnosti je nieno delovanje že znano bodisi po raznih prireditvah tu doma, bodisi po turnejah v ostalih delih jugoslovanske domovine. Mala sicer po številu ansambla, a vendar vsikdar od vstajenja naše jugoslovanske države delavna in zavedajoča se svojih nalog, svojih ciljev. In haš to leto sekcija končuje eno svojih najdelavnejših dob dramatičnega delovanja in udelestvovanja. Od početka sem je bila njena pot dokaj štrna, težka in trudopolna, kakor je pač trudopolna pot vsakega, na novo se razvijaločega društva, ki se ima boriti z raznimi neprilikami, ki se mu stavlajo ali od zunaj, ali javnosti ali pa celo od članstva samega, ki z brezplodnim prekanjem naravnost onemogočuje vsak društveni procvit in razmah. Štud'lepa se je veliko, a malo igralo. Prva predstava sekcije je bila leta 1918. v dramskem gledališču Linhartov »Matiček« se ženi kot slavnostna predstava ob priliki 100letnice Vodnikove smrti. Režijo igre je vodil g. Zeleznič, član Kr. narodnega gledališča v Ljubljani, ki je predstavo spjelal do lepe umetniške višine. Sodelujoči so vzbujali najlepše nade za bodočnost. Druga predstava je bila še isto leto Cankarjeva »Lepa Vida«, istočako dobro uprizorjena. Izmed dramskih proizvodov. ki so se še uprizorjali je omeniti Pinžgarjevega »Divjega lovca«. Igraneza ob priliki kongresa jugoslovanskih srednješolcev v Varaždinu in »Verice«.

Sekcija so zamenjali med tem nastopili člani, kakor: inv. Melihar in Debevec ki sta se izrecno posvetila dramatični umetnosti ter inv. Medven, sedaj član Kr. narodnega gledališča v Ljubljani. Za tem je nastopila v njenem delovanju mala dijaščina, ki pa je

prešla kmalu potem, ko je prevzel vodstvo eden najposobnejših in najdelavnejših tovarišev-načelnikov. Zdelo se je, da se je dramatična sekcija otrešla vsakršne navlake in da je nastopila končno pravo pot. Deloma pod načel. incljativno, deloma članov samih, se je osnovala na realni gimnazijski dramatični podsekciji, katere največja zasluga je, da je vzgojila sedanji ansambl v glavni sekciji. Po načel. agnosti in zmožnosti je sekcija dospela do dramatične turnee po Štajerskem (Celle, Maribor, Ptui) in severnem delu Hrvatske (Varaždin) ter izvršila s tem hvaljevredno kulturno delanje. Tovariš načelnik se je od sekcije poslovil, ta pa je v njegovem duhu nadaljevala pot, katero ji je začrtal on sam. In tako končuje letoš sekcija eno svojih najmarljivejših sezon, najvernejši dokaz k tej istini se bo odražal ravno v predstvi »Faon«. S petkovo uprizoritvijo je sekcija preigrala to leto deset predstav. Ponovila je ves turnejski repertoar («Mrake», ... ulica št. 15.», «Otroška tragedija», «Noč na verne duše» (O. Z.), na novo nastudirala »Favna« in »Pohuljanec«. Igralo se je predvsem na Viču, kjer je sekcija dobila v tamkajšnjem dramatičnem sokolskem društvu enega svojih najboljših podprateljev, dalje v Trzinu, Kranju, Radovljici, na Šentjakobskem odru in v Ribnici. Dram. sekciji so stali s sveti in dobrohotno pomočilo na strani gg.: Šest. Gregorin, Peček, Zeleznič, za kar jim sekcija javno izreka svojo najtoplejšo zahvalo. Marsikateri dober uspeh je pripisovati njihovi pomoči.

Ob priliki sokolskih slavnosti pa stopa sekcija pred občinstvo s »Favnom«, svojo najbolje igrano igro, ki bo nudila še večji umetniški užitek.

Spomnite se naše predstave, spomnite se nas »kar nas je ostalo še mladih; ne samo mladih na telesu, temveč i d' stihih, ki smo ostali mladi na duši. Mi gremo nagumno na vse strani v svet, ki je zrušen. Miravec je stori samomor; zastrupi se je. In žaka otršeno. V nas, kar nas je mladih in zdravih, je njegova rešitev. Naša parola je: kultura srca. Ne bodimo se. Potrebujemo na sod'lovanja in podnne vseh tih'ih. Ki čutilo, da je v njih rešitev. Slobočina je naša nova beseda; naša nova nos'na. Zidati moramo novo človeštvo. Delamo. Zidamo.« (»Naša beseda« — Masha 1. št.) Boris Ord.

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani.

Mednarodna tekma na vsesokolskem zletu. Prvega Jugoslovanskega vsesokolskega zleta v dnevih od 10. do 15. avgusta se udeležijo Luksenburžani, Francozi, Angleži in pričakovati je tudi, da v zadnjem trenutku prijavijo svoj prihod na mednarodno tekmo tudi italijanski gimnasti. Kolikor nam je znano, je v posebno laskavem dopisu prijavila prihod tudi vrsta telovadcev iz Alžirra. L'Avant Garde d'Algire Societe Franco-Arabe. Mednarodnih tekem se udeležijo tudi Belgijci. Vsi pridejo že 10. t. m. v Ljubljano. Prijavljen le tudi prihod Romunov. Čehoslovaki pridejo v velikem številu. Celokurno imajo na razpolago 5 vlakov. Omeniti moramo tudi, da se udeležijo mednarodne tekme tudi Poljaki. Alžirski tekmovalno vrsto vodi predsednik L'Avant Garde d'Algire Mahmoud beg.

Teško pričakovani dan dijaštva in vojaštva bo že prihodno nedeljo, dne 6. avgusta. Ne dvomimo, da bo ta dan pohitelo vse na zletno telovadišče, da vidi telovadbo našega vojaštva in dijaštva in da jima na ta način pokaže svoje simpatije. Udeležite se pa tudi ostalih prireditelj na slavnostnem prostoru v Tivolskem drevoredu in na vrstu bivše nemške trdnjave Kazine, ki bo to pot prvokrat odprt slovenskemu občinstvu. Nad vse primerno je, da ga s svojo prirediteljo otvorijo naše Sokolstvo in ž njim v zvezi naše vojaštvo in dijaštvo.

Krasen spomin na sokolske dneve bodo vsakemu bratu in sestri zletni lepaki v zmanjšanemu merilu 49 x 32 cm. Ti lepaki so v tehničnem oziru za največjo skrbnost izvršeni in napravilo na vsakega lep vtis. Bratje in sestre, vaša stanovanja naj že na znanj kažejo, da v njih prebiva Sokol ali Sokolica. Mali zletni plakati bodo v najlepši okras vaših stanovanj in bodo vsakemu obiskovalcu posvedočali že ob vstopu v vaše stanovanje, da je prišel v stanovanje Sokola. — Cena teh malih lepakov je nizka: samo 6 Din za kos; vsak si ga torej lahko omisli. Dobe se v zletni pisarni.

Vojaške vaje s puškami so bile ena najlepših točk lanskega sokolskega zleta v Osijeku in vojaštvo, ki je nastopilo, je bilo predmet viharnih ovacij, ki so ostale gotovo vsakemu udeležencu osiješkega zleta v neizbrisnem spominu. Na drugem predzletnem dnevu I. Jugoslovanskega Sokolskega zleta v nedeljo, dne 6. avgusta nastopi našo vojaštvo zopet s svojimi valami s puškami. Priprani smo, da bodo tudi letos te vaje ene najlepših točk Sokolskega zleta in do bo tudi to pot naše vojaštvo predmet prisrčnih ovacij; zakaj naše vojaštvo je tista nepremagljiva bramba, ki nam predvsem jamči nemoten in neovirani obstoj in razvoj naše mlade kraljevine.

Jezni odsek Sokola v Ljubljani. Pozivajo se vsi člani, ki se udeležijo slavnostne povorke ob priliki vsesokolskega zleta, na sestanke v ponedeljek, dne 7. t. m. ob 20. v Narodni kavarni. Udeležitev dolžnost, kdor se ne udeleži sestanka, ne sme nastopiti v povorki. Odbor.

Priprave za vsesokolski zlet v Ljubljani. Kdor gre v prostih jutranjih urah proti zletnemu telovadišču »Sokola« Ljubljana, opazi tam nenavadno gibanje. Cela vrsta 12 postavnih, krepko zagorelih Sokolov stoji tam okoli droga. Neumorno drug za drugim se spenjajo na drog in človek mora nehotno občudovati krasno delo teh mišičastih teles, salto, veletoč, stoji itd. brez prenehanja. To je mednarodna telovadna vrsta slovenskih Sokolov in pogled nanje mora vsakega zavednega človeka navdati z upom, da si bo naša mednarodna vrsta priborila sigurno častno mesto.

Dijaštvo in vojaštvo na čast pritrde zletni odbor dve predstavi v dramskem gledališču, in sicer igra v soboto dne 5. t. m. zvečer šentjakobski gledališki oder krasno rusko dramo »Spaval moja deklica«, v nedeljo dne 6. t. m. pa dramatični odsek Sokola na Viču domačo dramo P. S. Pinžgarja »Razvalina življenja«. Naše občinstvo vljudno vabimo, da obakrat pride v gledališče in si preskrbi vstopnice pri br. Vrečarju v trgovini Tiskovne zadruge v Prešernovi ulici. — Dne 3. in 6. avgusta zvečer se vršita na slavnostnem prostoru pod Tivolci (bivše dikališče) pozdravna večera s sodelovanjem godbe Dravske divizije, moškega zibra pevskega društva »Ljubljanski Zvon« itd. Pridite!

Vstopnice za sokolske dneve se nad vse pričakovane urno razprodajalo; zletna pisarna in ostale prodajalnice vstopnic imajo dela čez glavo, da ustrezijo točno vsem naročilom. V najkrajšem času bodo vstopnice popolnoma razprodane. Kdor torej morda še nima vstopnice, naj hiti in si jo oskrbi čim preje, zakaj zadnji teden vstopnic ne bo več na razpolago.

Zletni lepaki v zmanjšanem merilu so se pojavili v izloženih oknih raznih ljubljanskih trgovin. Ti lepaki nosijo napis: »Tvrdis je Sokolstvu naklonjena«. Bil bi naj članom sokolskih društev nekaj kazipol na Ljubljani pri nakupovanju različnih potrebščin. Bratje in sestre, ozirajte se pri svojih nakupih predvsem na one tvrdis, ki so Sokolstvu naklonjene; zletni lepaki z gori označenim napisom vam povedo, katere tvrdis so to.

Sokolska razstava v Tehniški srednji šoli na Mirju (Aškerčeva ulica, prejšnja državna obrtna šola) je predmet zaslužene splošne pozornosti. V nji viditi pred seboj takorekoč celo zgodovino našega Sokolstva od prvih začetkov pa do danes. Časopisi so prineli s nji obilna laskava poročila. Na

to razstavo vse Sokole in vse prijatelje Sokolstva ponovno opozarjamo. Odprta je vsak dan od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Današnje naše dijaštvo baje nima nobenih idealov več — tako slišimo pogosto tožiti ljudi, ki so dali slovo dijaškim letom že pred vojno in so se v svojih študentskih letih z mladeniškim navdušenjem udeleževali tega ali onega dijaškega pokreta. Resnica je, da je v mladih srcih divja vojna doba uničila marsikak ideal, ali na razvalinah prejšnjih časov že klije novo življenje. Na novo vstajajo ideali v mladih dušah — saj drugače niti biti ne more. Na drugem predzletnem dnevu dne 6. avgusta bo naše dijaštvo stopilo pred široko jugoslovensko javnost, da ji pokaže eno panogo svojega pravega dela, da ji pokaže uspehe svojega truda za telesno izpopolnitvijo, ki je prav tako važna, kakor je važna duševna in izobrazba. Naša javnost pa bo gotovo s priznanjem kvitirala prizadevanje našega, za vse lepo in dobro navdušenega dijaštva.

Sokolstvo.

ZLET ŽUPE REKA-KRALJEVICA NA KRK. (Velikostna manifestacija našega naroda in Sokolstva.)

V soboto dne 29. julija ob pol osmih zvečer je došel vojni brod »Lada« pod poveljstvom gostoljubnega g. poručnika Kovčeka na Krk v pristanišče. Izkrkali so se Sokoli-tekmovalci in nad 100 mož 4. puka, ki ložira v Martinščici kraj Sušaka. Lep in bratski je bil sprehaj in z godbo na čelu so odkorakali Sokoli in vojska v mesto k počitku.

Drugo jutro, v nedeljo ob šestih, se je pričela župna tekma, ki je trajala do enajste ure. — Po kosilu so prispele še tri ladje polne izletnikov, telovadcev in naraščajca. Po ozkih in kamenitih ulicah, prepletenih z zastavicami, so se usipali na sprevod drobno izrezani, različno barvani papirčki in zeleni lističi, ob gromovitem odmevanju godb pa so se čuli iz vseh strani burni pozdravi in ploskanje. V sprevodu so korakala odposlanstva župe iz Belovara, Zagreba in Novega mesta in savezno zastopstvo: med številnimi prapori se je vrl s črnim florom odet prapor Sokolskega društva iz Postolne, ki ga čuvajo Sokoli v Sisku.

Po kratkih izkušnjah se je vršila impozantna javna telovadba, pri kateri je nastopilo pod vodstvom g. podporočnika Bančevića kakor en mož 100 voljakov s puškami brez strelja in godbe. Ko gostje so nastopili zelo efektno Zagrebčani in volaki iz Karlovca. Omeniti je treba, da je nastopilo pri petih prostih valah za ljubljanski zlet skupno s Sokoli tudi 64 voljakov prvič javno in prvič na godbo!

Zvečer so zaplapolali številni kresovi in ognji na vseh straneh in med osmo in deveto uro so odhalali številni parklet z izletniki domov, ne da bi se zabavali po stari navadi na ljudski veselici.

Na osvobojenem našem Krku, zapuščenem in staremdavem, kjer stoji še danes kula grofov Zrinsko-Frankopanskih, kjer se je že pred stoletji čitala božja služba v našem jeziku, kjer so prebivali znani svečeniški-učeniški, tja je prišla Sokolska vojska in prinela svojimi primorskimi bračrami iskrene pozdrave!

Društvene vesti.

Zveze uradniških vdov in sirot redna mesečna seja se vrši v petek dne 4. t. m. ob treh popoldne v običajnih prostorih. Vse odbornice se naprosajo, da se sele zanesljivo udeležijo. Vabljeni so tudi vse članice.

Zveza tobačnih založnikov. V nedeljo dne 30. julija 1922. so se sestali v Celju tobačni založniki Slovenije. Osnovali so si lastno društvo »Zveza tobačnih založnikov Slovenije« s sedežem v Celju. V odbor so voljeni: gg. Elsbacher, Laško; Finzger, Celijski; Čeh, Murska Sobota; Geč, Maribor; Jaklič, Radovljica; Dolinar, Radeče; g. Pompe, Ljubljana in g. Anderliuh, Smarje pri Jelšah. Pri sestanku se je ugotovilo, da trpi večina tobačnih založnikov vsled nedostatkov pri plačevanju in efektiranju tobačnih naročil, ter vsled zvišanja železniških tarifov in drugih pristojbin ogromno škodo. Mnogo založnikov vsled pičilih dohodkov ne more kriti svojih režij. Na mestu je, da monopolska in finančna uprava v tej stvari potrebno ukretna.

Savez apotekarskih saradnikov u kraljevini SHS priredi svoj II. redni kongres v dneh 8., 9., 10. septembra t. l. v Ljubljani. Člane sekcije opozarjamo, da se v najkrajšem času prijavijo. Skrajni termin se določi v najkrajšem roku. Ne zabite na naš f. VI. — držite se navodil in navedite v prijavih, ako želite premoščiti. V avg. f. VI. potančevlje. Pripravljani odbor Tržaška cesta 43/II.

Jugoslovensko akad. društvo »Triglava« sklicuje sestanek delegatov centrale in podružnic ter starešinske zveze dne 8. avgusta ob devetih zjutraj v gostilni Narodnega doma v Celju. Ker je zadeva jako važna, prosimo za sigurno in točno udeležbo.

Prisopanke k „Jugoslovenski Matici“

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. avgusta 1922.

Obmejni Slovenci pri kraljevski dvojnici. Pod vodstvom slovenjgraškega okrajnega glavarja dr. Ipačeviča je prispela danes deputacija slovenjgraškega, marenberškega in soštanjskega sodnega okraja v avtomobilih na Bled, da pokloni Nj. Vel. kralju Aleksandru in Nj. Vel. kraljici Mariji kot poročno darilo obmejnega slovenjgraškega političnega okraja krasno vprego za štiri konje s srebrnimi okovi. Deputacija je bila sprejeta v kraljevem dvorcu na Bledu ob 11. dopoldne. Poročno darilo je bilo okrašeno s cvetjem ter s trakovi v državnih in slovenskih barvah. Tudi avtomobili, v katerih so se vozili člani deputacije, so bili okrašeni z zelenjem in cvetjem ter z državnimi in slovenskimi zastavami.

Kralj in kraljica na lovu v Krmi. Prvega avgusta se je priredil kraljevski dvojnici maihen lov na divje koze v Krmi, središču dvornega lovišča. Lov se je vršil inkognito samo za kralja in kraljico, ki sta se odpeljala z Bleda zjutraj rano in se vrnila isti dan popoldne nazaj na Bled. Lov je vodil nadlovca Rabič iz Mojstrane, ki je spremljal kralja na stojišče. Kraljico je spremljal tržni nadzornik Slavko Plemeš. Potek lova je bil izredno zanimiv. Kralj, ki se je brzo povzpnel na višje ležeče stojišče, je ustrelil 5 kozlov. Kraljica na nižjem stojišču 2 kozla v hudem diru. Kralju je došlo na 30 korakov naenkrat 40 divjih koz in mirno stalo pred stojiščem. Kralj je došel na lov v lepi lovski obleki, z zelenim gorenjskim lovskim klobukom, okrašenim s krivici. — Visoka dvojica je bila izredno vzradostena nad krasnim lovom in izletom v romantično Krmo.

Zadevi Jadranske banke, ki se je dni razpravljala po različnih časopisih, smatramo za potrebno poudariti, da vztrajamo na svojem stališču, ki je objektivno stališče. Naše načelo je pač, da je treba vsak naš denarni zavod brez vsake izjeme varovati pred katerimi koli napadi, zlasti če se ima opravičenost in dejansko utemeljenost takih napadov itak čimprej sodno ugotoviti. Zlasti se mora po našem skromnem mnenju vedno in povsod strogo ločiti interes naših domačih denarnih zavodov kot takih od zasebnih in političnih interesov. In nikakor se ne sme identificirati zavod sam z njegovimi posameznimi funkcionarji. Omeniti hočemo le še, da se nam zdi čudno, kako se je moglo in se more na take načine omogočiti in podpirati nastop in pisanje italijanskega nacionalističnega časopisja proti Jadranski banki kot taki.

Za rednega profesorja kirurgije je izbral profesorski zbor medicinske fakultete v Zagrebu gospoda vladnega svetnika dr. Eda Sla j m e r j a v Ljubljani. Ako je kdo zaslužil s svojimi izrednimi sposobnostmi in s svojim delom takšno odlikovanje, je to gotovo dr. Slajmer, čežar vse delovanje je bilo posvečeno bednemu človeštvu. Dr. Slajmer je eden tistih redkih naših mož, ki je bil že od vsega začetka trdno orientiran v jugoslovenskem smislu. Ko je izbruhnila balkanska vojna, je bil med prvimi našimi zdravniki, ki so hoteli v Srbijo ter stavili svoje zdravniške sposobnosti in svojo samaritansko pomoč v službo srbske vojske. Tega mu avstrijska vlada med svetovno vojno ni mogla odpuščati, zato ga je dosledno zanstavljala in preganjala, kar pa iektengna moža ni omejalov v njegovih načelih. Kremenit značaj, kakor je bil, je ostal tudi do danes. Čestitajoč mu najiskrenejše k temu odlikovanju, izražamo svoje veselje, da g. vladni svetnik ne namerava zapustiti Ljubljane.

Naši Rusi. Nad vse težavno službo ob naših mejah opravljajo ruski volaki, ki jih je zla usoda prisilila, da so si morali polskati pribežališče in zatočišče v naši državi. So to pripadniki najrazličnejših političnih strank, socialni revolucionarji, kadeti, oktobristi, skrajni desničarji, a vse družni ena edina ideja, da je boljše življenje največja nesreča za ruski narod in da vstane velika Rusija k novemu življenju šele, ko bo srti boljševiški zmal. To prepričanje delimo z njimi mi vsi, ki nam je slovanska misel sveta in ki neomajno verujemo v srečnojšo bodočnost Slovanstva v zvezi s prerogovo veliko Rusijo. In vendar se siromakom, ki nimajo na svetu ničesar drugega kakor trdno vero v končno vstajenje nesrečne svoje domovine, šteje v največji greh, da se ne odpovedo temu svojemu najsvetejšemu idealu. Za to sistematična divja gonja proti njim na vsi črni, zlasti pa po raznih časopisih, ki jih silikajo naravnost kot izvržene in izmečene človeštva. Ko ljudje, ki so brez čustva, brez časti, a tudi brez morale. A vse to na podlagi informacij, ki jim prihajajo iz najmočnejših virov. Često smo tem informacijam žali nasodili tudi mi ter s tem storili našim prijateljem velike krivice, kar obožni kros

ovinkov odkrito priznavamo. Prehodili smo namreč vso našo mejo od Bohinja do koroške Pece ter se po temeljitim opazovanju in po osebnih stikih dobroba uverili, da opravljajo ruski naši granicarji svojo truda pravilno in odgovorno službo požrtvovalno in vestno, obenem pa tako dobrohotno in ljudomilo, da se proti njim pošteno, s tihotajstvom se ne baveče obmejno prebivalstvo ne more upravičeno pritoževati. Ako pri tem še omenimo, da so ti granicarji večinoma akademsko izobraženi mladeniči, ki porabljajo svoj prosti čas edino v to, da se uče in da čitajo razpoložljive jim slovenske knjige, menimo, da smo jih dovolj označili. Da pa so morda v tem pogledu, kar ne izključujemo, tudi kakšne redke izjeme, pritojuje to samo splošno pravilo. To se je nam zdelo potrebno ugotoviti, da že vendar enkrat preneha krivična gonja proti našim ruskim granicarjem, katerih menda edini greh je ta, da žive kot nesrečniki brez domovine med nami in si pošteno služijo svoj bori košček kruha.

Čehi o zletu jugoslovenskega sokolskega naraščaja. Uredništvo je prejelo danes z dne 23. julija datirano pismo urednika brata Novaka, ki zelo lakavo piše o jugoslovenskem sokolskem naraščajskem zletu. Med drugim veli br. urednik Novak: »Povrnili smo se danes (25. julija) ob devetih zvečer domov. Pot z Bleda na Jesenice in dalje skozi Avstrijo kljub težji ni zmanjšala našega vselega razpoloženja. Nastop uradnikov obmejnih oblasti na Jesenicah je bil nad vse korekten. Pri vstopu na našo domačo zemljo smo razobesili naše zastave in zastave Jugoslavije, ki nas je tako prisrčno sprejela in katere sprejema ne moremo pozabiti. Pri prihodu v Prago so nas bratje Sokoli nozdravili z godbo ob velikanskem številu. Drhteč so nas pozdravljali, ker do tedaj še niso prejeli podrobnih poročil o zletu. Privedovali smo jim, kaj smo doživeli v Ljubljani, privoedovali smo jim o veliki ljubljanski Vas do našega naroda, da smo bili tam sprejeti tako, kakor bratje med brati. Nimamo besed, s katerimi bi mogli vse pojasniti, kar v tem trenutku čuti srce: samo na kratko pravim: Iskrena hvala za vse. Zdravo, bratje in sestre jugoslovenske!«

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od 9. do 15. t. m. izkazuje tole statistiko o zdravstvenem stanju v Ljubljani: Novorojeni 35, mrtvorojena 2, umrli 14, od teh domačinov 13, tujecev 1, v zavodih 8. Smrtni vzroki: jetnika 5, druge nalezljive bolezni 1, možganska kap 1, drugi naravni smrtni vzroki 8. Naznanjene nalezljive bolezni: noben slučaj.

Beda med vpokolenimi duhovniki. Vpokojeni duhovnik nam piše: »Pred volitvami za poslance v narodno skupščino se nam zabičava, kako da je sveta dolžnost, da volimo kandidate in nosilce liste, ki jo predlaga Slovenska ljudska stranka. Dobro! Mi vpokojeni duhovniki smo do sedaj to dolžnost izpolnjevali. Toda vprašamo: Kaj pa so poslanci S. L. S. za nas storili v bedi, ki nas tare? Ni ga bilo poslancu, ki bi se bil zavzel za nas v narodni skupščini! Za druge stanove so se zavzemali napredni poslanci in končno tudi izposlovali, da so se jim plače vsaj nekaj zvišale. Kako se je n. pr. poslanec Reischer trudil za uradnike! In imel je vsaj delen uspeh. Kdo pa se je zavzemal za nas v pokojene duhovnike, ki stradamo v besede pravem pomenu in smo razcapani kakor prosiaki? Mari dr. Gosar ali dr. Korošec? Za nas se ni nihče zmenil. Še manj da bi se kdo zavzel za nas! In če je kateri vložil prošnjo na Nj. Vel., na ministrski svet, na posamejne ministre, na deželno vlado, dobil je prošnjo vrnjeno s pripombo: »Po obstoječih predpisih se vam ne more zvišati pokoinina, niti doklada!« Zakaj pa se je zvišala plača učiteljem in uradnikom? Zato, ker so imeli svoje zagovornike, ki so se zavzemali zanje in jim končno izposlovali zboljšanje gnotnega položaja. Treba bo se torej tudi nam preorientirati in si pri volitvah natančno ogledati skrinjice, kam bomo vržili volilno kroglicico, zakaj roka roko umiva.« Vemo, da je beda med vpokolenimi duhovniki nepopisna, zato dajemo radi mesta temu obupnemu ključu v želji, da bi se za siromake zavzeli vsaj neklerikalni poslanci.

Poziv naprednemu meščanstvu. Povodom sokolskih dijaških slavnosti v nedeljo pozivamo napredno ljubljansko meščanstvo, da izobesi novost z zastave.

Sokolstvo naklonjeno občinstvu vladno prosimo, da daruje obitke za srečolov. Sprejemamo jih vsaki dan v Narodnem domu v pisarni Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Odslek za prireditve srečolova ob priliki I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta.

Vabilo in poziv! Danes zvečer ob sedmih na slavnostnem prostoru pod Tivolijem pozdravni večer dijaštva. — Pozivamo Ljubljance, naj pridejo v obilnem številu med našo mladino!

Končana stavka. Z današnjim dnem je smatrati stavko v Jugoslovenski tiskarni in v drugih tiskarnah začasno za končano. Sklenjeno je premirje do prihodnjega ponedeljaka. »Jugoslavija«, »Slovenec« in »Novi čas« z današnjim dnem zopet izhajajo.

Mednarodni kongres za srednješkolski pouk, četrti svoje vrste, se vrši od 1. do 4. avgusta v Luxembourg; povabljeni so nanj zastopniki vseh srednješkolskih združenj. Našo državo in naše srednješkolsko profesorsko društvo zastopa na letošnjem kongresu Jeremija Zivanovič, profesor višje pedagoške šole v Beogradu. Vprašanja, ki jih obravnava letošnji kongres, so: ženski srednješkolski pouk, koedukacija, mešana osebje na šolah, reorganizacija pouka, mednarodna izmenjava profesorjev in učencev in medškolsko dopisovanje, Zveza Narodov in intelektualno delo (C. T. I.), izenačenje diplomov na koncu srednješkolskega študija, šola in rodbina itd. — P. V. B.

Inženjski izpit je napravil iz stavbarske stroke na dunajski tehniki g. Jože Černivec.

V Leonišču v Ljubljani je umrl g. Gašper Hrovat, učitelj v Sošanju. Pogreb bo iz Leonišča jutri, v petek, 4. t. m. ob 18. popoldne.

Šola za puškarstvo. Vpisovanje na strokovni šoli za puškarstvo v Kranju se bo vršilo dne 1. in 2. septembra t. l. od 9. do 12. in od 14. do 16. Sprejemni pogoji so: Absolvirana ljudska šola, starost 14 let (to starost mora doseči učenec v tekočem letu) in telesna usposobljenost. Učenci se imajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpuščeno ljudske šole, rojstnim listom in domovnice. Vpisnine in šolnine ni. Šola bo s prihodnjim letom vsebovala 3 oddelke in sicer: puškarski, kopitarski (puškina kopita) in graverski. Učna doba 4 leta. Po dovršeni učne dobe se bodo izdala učencem odhodna izpovedila, ki jim bodo dala pri izpolnitvi zakonitih predpogojev pravico do samostojnega izvrševanja dotične obrti. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo strokovne šole za puškarstvo, ki je nastanjeno v IL nadstropju državne gimnazije v Kranju, Ravnateljstvo.

Mestni dohodarstveni urad radi snazjenja uradnih prostorov dne 4. in 5. t. m. za stranke ne uraduje.

Arctiran komunistični agitator. Italijanske oblasti so predale našemu vojnemu sodišču bivšega narednika vojaške godbe Vladimirja Leščinskega, znanega komunističnega agitatorja, ki je nedavno pobegnil v Zader.

Pojasnilo. Svoječasno je »Slovenski Narod« na podlagi telefonskega poročila iz Zagreba priobčil vest, da je bil v Šabcu zastrupljen neki dijak na sliččen način, kakor pred leti v Ljubljani. Javljajo nam iz Šabca ob Savi (bivša kraljevina Srbija), da se tam ni dogodilo absolutno nikako zastrupljenje in da ni bil aretiran noben dijak. Splošno smatrajo to vest za mistifikacijo. Radevolje mi popravljamo to vest, ker vidimo, da se poročilo ne nanaša na to mesto.

Tatvina usnja. Na glavnem kolodvoru v Mariboru so vlomili tatovi v kolodvorsko skladišče in odnesli 50 kg usnja v vrednosti 14.000 K, last tvorničarja Aleksandra Podrinca v Radečah. Vlomilci s podplati so odnesli podplate.

Pevec »Ljubljanskega Zvona«! Danes, v četrtak, točno ob 9. uro zbirališče v društvenih prostorih! Vsi!

Polzvedbe.

Izjubljeno. Učenka Mira Jeločnik je v torek okrog 5. popoldne na Prulah izgubila 320 K. Pošteni najditelj se prost, da odda denar na policiji, ali pa v trafiki na Zabicku proti nagradi.

Borzna poročila.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 15.75, 16.—, Pariz 6.78, 6.85, London 374.—, 374.—, Berlin 9.25, 11.25, Praga 204.—, 205.—, Trst 3.74, 3.76, Newyork 83.—, 83.—, Budimpešta 3.—, 3.65. Valute: dolar 81.—, 82.—.

Curih, 3. avgusta. (Direktno.) Zagreb 1.601, Berlin 0.689, London 23.749, Praga 12.91, Milan 23.351, Pariz 42.749, Newyork 5.261.

Curih, 2. avgusta. (Preko Dunaja.) Zagreb 1.625, Dunaj 0.01, Budimpešta 0.20, Berlin 0.67, Praga 12.90, Milan 23.75, Pariz 43.65, London 23.37, Newyork 5.265.

Milan, 2. avgusta. Zagreb 6.50, Berlin 2.80, Praga 54.—, Pariz 180.50, London 98.50, Newyork 22.10, Curih 418.—.

Trst, 2. avgusta. Beograd 26.05, Berlin 2.75, Praga 53.30, London 98.40, Pariz 180.35, Curih 418.—, Newyork 22.10.

Praga, 2. avgusta. Beograd 46.50, Berlin 4.80, Milan 103.—, London 181.75, Curih 7.80, Pariz 330.50, Newyork 40.90.

Dunaj, 2. avgusta. Devize: Zagreb 154.85, 155.15, Beograd 619.40, 619.60, Praga 1249.—, 1251.—, Curih 9693.—, 9707.—, Talute: dinarji 616.—, 618.—, češke krone 1247.50, 1250.50, švicarski franki 9640.—, 9660.—.

Tečaj domaške efektne borze 2. avgusta. Julišid 277.000.—, Credit 18.200.—, Sev. železnice 10.900.000.—, Drž. železnice 910.000.—, Alpinke 530.000.—, K. J. G. 470.000.—, Krupp 380.000.—, Škoda 580.000.—, Trbovalska 250.000.—.

Najnovejša poročila.

REPRESALJE PROTI MADŽARSKI USTAVLJENE.

Beograd, 3. avgusta. (Izvir.) Oficijelno objavljajo, da so vse represalije proti Madžarski ustavljene. Ker je naša vlada dobila popolno zaodščeno v aferi pečujškega našega konzula, je zunanji minister zaprosil notranjega ministra, da ustavi vse represalije, ki so bile naperjene proti madžarskim državljanom v naši državi.

URADNIŠKA PRAGMATIKA.

Beograd, 3. avgusta. (Izv.) Snoči ob 7.40 je odpotoval minister za izenačenje zakonov Marko Trifković na Bled, da poroča kralju o zakonu glede uradniške pragmatike. V parlamentarnih krogih so glede tega zakona razdvojenja mišljenja. Vlada namerava zakon predložiti narodni skupščini po skrajšanem postopku v smislu člena 133 ustave. Opozicijske stranke temu nasproti zahtevajo, da se zakon o uradniški pragmatiki reši rednim parlamentarnim potom. Minister Trifković bo dalje poročal kralju o politični situaciji.

Beograd, 3. avgusta. (Izv.) V uradniški pragmatiki, ki jo predloži vlada narodni skupščini, so med drugim določeni trije razredi. V prvi razred spadajo uradniki z visokoškolsko izobrazbo, v drugi z maturo srednjih šol oziroma tem šolam enakimi strokovnimi šolami in v tretji uradniki, ki imajo najmanj štiri razrede srednjih šol.

IMENOVANJE RAZMEJITVENE KOMISIJE ZA REŠKO DRŽAVO.

Beograd, 3. avgusta. (Izvir.) V razmejitveno komisijo glede reške države bo imenovan kot član jugoslovenske delegacije tudi dr. Hugon Werck.

ANGLIJA ZAHTEVA OD NAS PLAČILO VONJI DOLGOV.

Beograd, 3. avgusta. (Izvir.) Minister Balfour je vladni izročil noto, v kateri zahteva, da se vrnejo vojna posojila, dana naši državi tekom vojne.

BOJ ZA CARIGRAD.

London, 2. avgusta. (Wolf.) Reuterjev urad javlja z Malte: Povelje, da odpluje eskadra križark z dvema bataljonoma pehote proti Carigradu, je bilo preklicano. Čete na Malti pa ostanejo še dalje v pripravljenosti.

Carigrad, 2. avgusta. (Izv.) Angleški general Townshand je odpotoval iz Angore. Pred odhodom je zelo laskavo pohvalil turško vlado, ki skrbi za red in mir v Mali Aziji. Angleški general potuje v Rim, kjer hoče zelo resno svariti proti nameravanemu pohodu Grkov v Carigrad. Anglija je na strani kemalistov, ker vidi, da hočejo v resnici skleniti mir. Anglija zahteva, da Grki izpraznijo Anatolijo in Smirno.

SPLOŠNA DELAVSKA STAVKA V ITALIJI.

Rim, 2. avgusta. (Izv.) Splošna delavska stavka se nadaljuje. Fašisti so izdali plakate, v katerih pozivajo delavstvo, da se vrne na delo. V nasprotnem slučaju bo vodstvo fašistov primorano delavstvo z oboroženo silo priversti k delu.

Rim, 2. avgusta. (Izv.) Splošno smatrajo, da se bo splošna delavska stavka končala v najkrajšem času. Stavka je v glavnem neuspela. V Florenci, Bolozni in drugih industrijskih mestih je delo normalno. Stavka je delna, železniški promet je skoro normalen.

Rim, 2. avgusta. (Izv.) Položaj stavke je neizpremenjen. Glasilo fašistov »Patriac« je v posebni izdaji pozvalo delavstvo, da odpušte stavkujoče delavstvo, ker imajo fašisti na razpolago dovolj delavoljubnih mož. Dalje javlja glasilo fašistov, da nastopijo fašisti po 48urnem ultimatu vladi z najstrožjimi represalijami napram stavkujočim.

VELIKANSKI POŽAR V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 3. avgusta. (Izv.) Snoči so popolnoma pogorela skladišča podjetja Szilosz. Škoda znaša 1 milijardo madžarskih kron. Zgorelo je tudi 25 vagonov rotacijskega papirja.

Pred ogledalom more vsakde vsaki dan opazati kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja le: karnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova »Elsa« pomada za lice Fellerova »Elsa« Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštino 80 kron) Fellerovo »Elsa« lilijino mlečno milo, najboljšo »milo lepote« 4 kos poštine prosto 120 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg št. 238 Hrvatsko pom

Odgovorni urednik: IVAN PODRŽAJ. Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Hiša na prodaj

Enonadstropna hiša na lepem kraju, z 9 stanovanji in s parcelo sveta zraven se ceno proda zaradi družinskih razmer. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5955

Na prodaj

Jakobyjev bakrorez po Raf. Santiju in perzijska preproga. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5954

Hišnik

mizar, ključavničar, brez otrok se sprejme v hišo sredi mesta. Ponudbe pod „Mizar“ pošto ležeče Ljubljana. 5961

Gostilna

v prometnem kraju kje na deželi se sprejme takoj za dobo 10 let v najem. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5981

Prof. Šerko do 10. t. m. ne ordinira.

Stavbena parcela

200 — 300 m² na periferiji mesta Ljubljane se kupi. Ponudbe z navedbo cene na: Hren, Ljubljana VII, pošto ležeče. 5958

Zrgovskega pomočnika

železne in specerijske stroke sprejme takoj pod ugodnimi pogoji tvrdka **Sergej Vabič**, Maribor, Aleksandrova cesta 22. 5982

Inserirajte v Slov. Narodu!

Na stanovanje in hrano

se sprejmeta dva gospoda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5971

Starejša prodajalka

špacerijske, mešane stroke, želi mesta Naslov pove uprava Sl. Naroda. 5962

Hiša

prostorna, na prometni cesti v Ljubljani, s pekarno, prostornimi dvorišči, hlevom in ev. tudi z vrtom je na prodaj. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5963

Stanovanje

prazna soba, ako mogoče s posebnim vzhodom, se išče. Ponudbe pod „Stan“ pošto predal 156. 5975

Traži odmah boljša djevojku za sve

obitelj od tri člana iz Srijema. Plača 800 K mesečno. Ponude sa fotografijom pod „Srem 5984“ na upravo Slovensk. Naroda. 5984

Brivskega pomočnika

boljšo moč, in dva pridna dečka v učenje sprejme takoj Albin Sinkovec, brivec in lasničar, Vič pri Ljubljani. 5968

Solo-petje

podučuje gospa Berta de Pap-Stockert, Stari trg 17, III. nadst. 5969

24 letni uradnik

na neodpovednem mestu, išče s 15. septembrom t. l. službo. Ima 8 let inozemske pisarniške prakse ter je zmožen slov., nemšk., italij. jezika, deloma franc. v govoru in pisavi. Cenj ponudbe pod „Jako zanesljiv“ 5970 na upr. Slov. Nar. 5966

Mlad kontorist

marljiv, s prakso, več slov. jezika, korespondence, strojepisja, stenografije in teoretično enostavnega in dvostavnega knjigovodstva, nastop s 15. septembrom, išče službo ter želi vstopiti v večje trgovsko podjetje. Dopisi pod „Mlad marljiv“ 5966* na upravo Slov. Naroda. 5966

Malo čitajtel

Prepričajte se v lastno korist in oglejte si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov, novih modelov in pnevmatike po cen. „TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, trgovina Stari trg 28. Sprejemajo se tudi popravila za v polno popravo.

Gostilna

enonadstropna hiša v Mariboru, v predmestju, se proda. Dopisi pod „Gostilna“, pošto ležeče Mar bor. 5440

Proda se

dobro idoča pekarna in hiša. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5921

Več tesarjev

sprejme Josip Kregar, tes. maister, Ljubljana, Cesta na Kodeljevo, Plača po dogovoru. 5933

Sprejme se spreten trgovski pomočnik

manufakturst za večjo trgovino na deželi. Prednost imajo izlozbeni aranžeri. Stanovanje in cela oskrba v hiši, r. n. n. na uprav. Slov. Naroda pod št. „100/5944“. 5944

Proda se lepa hiša

v Celju sredi mesta, 2 nadstropna, z lepim vrtom, cena ugodna, posredovalcev se ne potrebuje. Naslov pove uprav. upr. Slov. Naroda. 5858

Hiša

z 9 sobami, gostilno in opravo, nekaj zemlje, hlev in skedenj se proda ali zamenja s posestvom. Cena K 600.000. Dopisi pod štiro „Na Dolenjskem“ na an. družbo Aloma Company z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 5811

Jščem službo

s hrano in stanovanjem kot hišnica, če mogoče v Ljubljani. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5976

Šofer

izuča mehanik z dobrimi spričevali išče službo (tudi privatno). M. Regent, Sp. Šiška, objekt 1./II. 5956

Ugoden nakup! Industrijska sesalka

(Worthingtonpump) z dvema cilindroma, 120 x 120, 76 x 120, popolnoma nova se ceno proda. Vprašanja na tovarno pohištva „Vintgar“, Gorje pri Bledu. Istalet se proda več vagonov smrekovih in bukovih krajnikov za pekarije. 5979

Pisalni stroji

malo rabljeni, se prodajo: Remington, Rofa, Omega, Bechame. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4974

Šepa priložnost

da si ustanovite jako dobičkanosno tovarno kemičnih izdelkov. Navodila se prodajo! Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Kemija/5964“. 5964

Brusača

za polnojarmerike sprejme lesna družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Plača zelo dobra. Hrana in stanovanje v hiši. 5957

Bencinov motor

6 PH na vozu, kompletan, z vso pravico za žaganje drv, se proda po najnižji ceni. Poizve se pri Kontnik P. R. Gradišče št. 17. 5980

36 K kg

sveže goveje meso vsak dan na stojnici **Ivan Miler**, Šolski drevored pri Zmajskem mostu. 5959

Trgovski pomočnik

— **železninar** — se tako sprejme pri **Erjavec & Turk**, Ljubljana. 5977

Avtomobile

kolosa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje - bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi **F. Florjančič** Ljubljana.

Otroška posteljica

pletana, se proda v Rožni ulici 9, III. Cena 600 kron. 5956

Tapetniške pomočnike, vajence delavca (slego) in učenko

sprejme **Ivan Černe**, zaloga pohištva, Ljubljana. 5645

Prav dobro izurjena natakarica

ob enem šivilja, išče službo. Dopisi na pošto ležeče Sv. Križ 223 pri Kostanjevici, Dolenjsko. 5948

Izurjena strojepiska

išče zaposlenja za popoldanske ure v kavi pisarni. Ponudbe pod „Strojepiska“ 5939* na upravo Slov. Naroda. 5939

Proda se

stroj za meso, za električni ali ročni pogon. Poizve se **Adolf Žabjek**, mesar Poljanska cesta 55. 5924

F. Debeljak

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica 5. Največja zaloga gramofonov, orkestrionov, plošč, zvočnic, igel, peres in vseh gramofonskih delov. — Cenik, brezplačno. 5516

Učenka

s primerno šolsko izobrazbo se išče za v trgovino stekla in porcelana. Vsa oskrba v hiši. Le pridne in poštene deklice se naj predstavijo. Kje, pove uprav. Slov. Naroda. 5773

Kupujemo na veliko lipo cvat in ržene rožičke „Isis“

d. d. Zagreb, Hatzova ulica 14, kamo se neka vzorca in ponude pošljejo.

Korespondent ali korespondentinja

stenotipist — samo z večjo prakso — več slovenskega ter nemškega jezika v govoru in pisavi ter izvežban v knjigovodstvu, se išče za takojšnji nastop. Ponudbe na pošto predal 70, Ljubljana, 5952

3000 kron nagrade

histemu, ki preskrbi stanovanje 2—3 sob s kuhinjo v središču Ljubljane v stari hiši ali v novi zgradbi, s pohištvom ali brez nje. Lahko plača stanovanje za pol leta naprej. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5884

Mlad trgovec

z inozemsko izobrazbo, z modernimi ameriškim idejami, želi stopiti v službo pri kakšni eksportni trdki s tujnino, pri banki ali kaj sičnega. Popolnoma vešč slovensko-hrvaškega (cirilice), angleškega, italijanskega in španskega ter ponekaj nemškega jezika. 5932

Jrg. naobražena gospod. čna

izvežbana v vseh pisarniških poslih, želi premeniti službo. Pripravljena je prevzeti tudi mesto poslovodkinje v kakšni trgovini. Pismene ponudbe pod „Trgovsko naobražena“ 5950* na upravo Slovensk. Naroda. 5950

Gospodična išče sobo

s hrano. Gre event. kot sestanovalka. Ponudbe pod „Soba“ 5916 na upravo Slov. Naroda.

Proda se radi selitve hiša

lepa, enonadstropna, z vrtom. V hiši je vodovod in električna razsvetljava. Kupcu takoj na razpolago vse gornje nadstropje ki sestoji iz 4 sob, predsobja, kuhinje in drugih pritličij. V klet dvoranica in pralnica. V podstrešju majhna soba za stanovanje ter vse vrč. Cena 250.000 din. Dopisi pod „Slovska ulica“ 5719* na upravo Slov. Naroda. 5719

Išče se korespondentinja!

z večletno trgovsko ali odvokatorsko prakso, dobra strojepiska, samostojna moč, če mogoče z znanjem francoščine, proti dobri plači in eventualno vso oskrbo v hiši. Ponude na Ivo Cater, lesna industrija, Celje-Bežigrad. 5947

Odvetniški koncipijent

se išče za neko juristično delo za 15 dni na deželo. Ponudbe pod „Juristično delo“ 5912 na upr. Slov. Naroda.

Slovensko gospodično

dostojno in pošteno, išče nemški graščak, da bi se potom konverziranja naučil slovensčine. Ponudbe pod „Slovensčina 5941“ na upravo Slov. Nar. 5941

Sokolski kroj

dobro ohranjen, za manjšo osebo, se proda za K 1.800.—. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5919

Primarij dr. Stojc

ne ordinira do konca avgusta t. l.

Razglas.

Krovski mojster **Franco Fujan**, Ljubljana, Illova št. 48, ob Dolenjski cesti. Izvršuje vsakovrstna nova krovška dela, kakor: s koranitom, eternitom, škalco, opeko, lepenko, lesnim cementom itd. Istotako prejema popravila raznih starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preizkušeno, solidno ter po najnižjih dnevnikih cenah.

Zastavice!

izdeluje in pripravlja **M. Tičar**, Ljubljana.

Največja izbira različnih pletenin, majic, nogavic in rokavio pri tvrdki

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg 10

F. DEBELJAK

(preje A. RASBERGER) Ljubljana, Sodna ulica št. 5. Zaloga vsakovrstnih gramofonskih plošč: koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba, opere, operete, svetovno-slavni solisti i. t. d. 5455

Plavalne pasove

iz plovine izdeluje tovarna zamaškov **Jelačin & Ko**, Ljubljana. 4572

Kontoristinja

zmožna slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, večja strojepisja in dobra računalnica, se sprejme. Nastop lahko takoj. Ponudbe z navedbo referenc pod „Dobra moč/5774“ na upr. Slov. Naroda. 5774

Tražimo za čim skoriji nastup vještoj samostalnog poslovodju za našu strugariju. — Ponude treba upravititi na Osječka ljevaonica željeza i tvorilca strojeva d. d. Osijek. 5983

Razpis.

Občina Moste pri Ljubljani razpisuje nabavo bakrene žice, izolatorjev s kljukami in drogove za napeljavo električnega daljnovo- voda za tuk. občino in sicer:

- 317 kg žice 15 mm prereza,
- 500 kg žice 25 oziroma 26 mm prereza,
- 26 kg žice 35 mm prereza,
- 60 kg žice 45 mm prereza, dalje
- 400 izolatorjev à 12 cm in
- 200 izolatorjev à 9 do 10 cm s kljukami, ter
- 200 do 220 drogov kostanjevih ali borovih à 7 m in
- 20 drogov à 9 m dolžine in na tankem koncu najmanj 14 cm debelosti.

Ob enem se razpisuje tudi vsa naprava celokupnega daljnovo- voda. Interesenti morajo biti koncesionirani. Tozadavne ške so v pregled v obč. pisarni. Ponudbe je vlagati najkasneje do vštetelega 8. avgusta 1922 pri podpisnem uradu.

Županstvo občine Moste, dne 1. avgusta 1922.

VODIC KROZ JUGOSLOVENSKE ALPE. SLOVENIJA.

Sestavil znani naš alpinist **R. Badiure**. Praktičen kažipot. — Priročnik format po vzorcu Baedekerjevem. — Točni in zanesljivi najnovejši podatki. — Okrog 500 strani, 75 slik, 7 zemljevidnih kart, natr Ljubljane. — Neobhodno potreben priročnik za ture, izlete, potovanja, mora se nahajati v vsakem planinskem domu, hotelu, kavarni, domači knjižnici itd. — **Knjiga bo vzbudila pozornost!**

Izide pričetkom avgusta t. l. Posebno opozarjamo nanjo udeležence Sokolskega zleta in Velikega sejma.

Cena 100 Din. Cena 100 Din.

Izdala in založila **Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg** v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16. — Javite se po dopisnici že v naprej!

Pravkar je izšel **Rudolfa Badiure** kažipot po Triglavskem pogorju. Za turiste, izletnike, sportnike, tujce in prijatelje krasot naše domovine.

Triglav, Izdala **Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg** v Ljubljani. Cena približno 80 kron.

Fridolin Kaučič

polkovnik v p.

dne 1. avgusta ob 15. uri po dolgem mukopolnem in nepopisno vdano prenašanem trpljenju mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 3. avgusta ob 18. uri iz mrtvašnice pokopališča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo brala dne 4. avgusta ob 9. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 1. avgusta 1922.

Žalujejo rodbine: **Kaučič, Vončina, Bruaet, Broschan, Politzer.**

Posebna obvestila se ne bodo razpošiljala.

Zahvala.

Ob prerani in prebriski izgubi našega nadvse ljubljene, nenadomestnega soproga, očeta oziroma tasta in starega očeta

drja. Josipa Furlana

nam je došlo od vseh strani toliko dokazov pristrčnega in iskrenega sožalja, da nam manjka izraza zahvale zanje in za utehe, s katero so nam lajšali našo neizmerno bol.

Vsem, ki so se nas spomnili v teh najtežjih urah, darovali krasno cvetje oziroma spremili blagega pokojnika na njegovi poslednji poti, osobito č. gg. duhovnikom vrhniške dekanije, gu. pokr. namestniku min. **Ivan Hribarju**, odvetniški zbornici ljubljanski, gu. dir. **dr. B. Senekoviču** za mestno občino ljubljansko, gg. zastopnikom ljubljanskih sodišč, okrajnega glavarstva, Zveze industrijcev, društva slovenskih sodnikov, Društva odvetniških kandidatov, požarni brambi na Vrhniki itd. itd. se zahvaljujemo najiskrenejše iz dna srca.

Na **Mirkah**, dne 1. avgusta 1922.

Žalujejoč ostali.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako- orsne druge tiskovine :: izurjuje točno „Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Za inseratni del odgovoren **Valentin Kopitar**.